

KABLOVSKI RAZVOD NA NOVOM MOSTU BEŠKA

Dušan Radovanović, Elem & Elgo d.o.o, Srbija
Ivica Bačvanski, Elem & Elgo d.o.o, Srbija

UVOD

Novi most preko Dunava kod Beške jedan je od prvih objekata u našoj zemlji koji je izgrađen po tzv. FIDIC uslovima ugovaranja, Žuta knjiga (FIDIC Yellow Book), koji podrazumevaju paralelno projektovanje i izvođenje radova od strane Izvođača. U uvodu je prikazana osnovna podela elektroinstalacija i njihova etapnost izgradnje.

U radu je prikazana podela i metodologija izrade elektroinstalacija na Novom mostu Beška. Radovi na projektovanju i izvođenju elektroinstalacija na mostu vremenski su usklađivani sa dinamikom izvođenja građevinskih radova, tako da su projektantska rešenja "u hodu" usklađivana sa tokom izgradnje i konstruktivnim delovima mosta. Poseban osvrt je dat na sistem kablovskih regala, odnosno kablovskog razvoda u konstrukciji mosta zbog njegovih specifičnosti i karakteristika.

RAD

Novi most preko Dunava kod Beške jedan je od prvih objekata u našoj zemlji koji je izgrađen po tzv. FIDIC uslovima ugovaranja, Žuta knjiga (FIDIC Yellow Book), koji podrazumevaju paralelno projektovanje i izvođenje radova od strane Izvođača.

Projektovanje i izvođenje imaju paralelan tok i potrebna je stalna koordinacija ova dva dela i implementacija projektnih rešenja u sam tok izvođenja radova na mostu Beška.

Kompletne elektroinstalacije na Novom mostu Beška su podeljene na sledeće delove:

- Trafostanice 20/0.4kV i kablovski vod 20kV
- Instalacije spoljnog osvetljenja
- Električne instalacije u mostu (sanduku mosta)
- Instalacije uzemljenja
- Telekomunikacione instalacije

Trafostanice 20/0.4kV i kablovski vod 20kV

Za potrebe napajanja elektro instalacija na Novom mostu Beška projektnom dokumentacijom su predviđene dve trafostanice. Trafostanice se nalaze sa obe strane mosta i u konačnoj fazi su spojene kablovskim vodom 20kV, čija je trasa smeštena u konstrukciji (sanduku) Novog mosta Beška.

Za trasu kablovskog voda 20kV bilo je potrebno obezbediti trasu kroz konstrukciju novog mosta. Trasa kablovskog voda je obezbeđena kablovskim razvodom unutar mosta.

Instalacije spoljnog osvetljenja

Instalacija spoljnog osvetljenja osvetljava prilazne saobraćajnice novog i postojećeg mosta Beška, saobraćajnicu na postojećem mostu i saobraćajnicu na novom mostu Beška.

Delovi ove instalacije su smešteni na delu prilaznih saobraćajnica sa obe strane mosta i u konstrukciji (sanduku) novog mosta Beška.

Na konstrukciji novog mosta Beška se nalaze stubovi spoljnog osvetljenja. Napojni kablovi za ovaj deo instalacije spoljnog osvetljenja su smešteni u kablovskom razvodu u konstrukciji (sanduku) mosta.

Električne instalacije u mostu (sanduku mosta)

Ovaj deo instalacija sastoji se iz razvodnih ormana, instalacije osvetljenja, instalacije priključnica (jednofazne i trofazne). Napojni kablovi za sve ove delove instalacija smešteni su u kablovskom razvodu u konstrukciji (sanduku) mosta.

Instalacije uzemljenja

Instalacija uzemljenja sadrži sabirni zemljovod koji je postavljen preko nosača na kablovski razvod u konstrukciji (sanduku) mosta.

Telekomunikacione instalacije

Ovaj deo instalacija sadrži cevi za potrebnu kablovsku kanalizaciju za buduće koridore optičkih kablova. Cevi predviđene za ovaj deo instalacija se postavljaju na kablovski razvod u konstrukciji (sanduku) mosta.

Za sve delove navedenih instalacija u sanduku mosta kablovski razvod je bitan i neophodan deo.

Kablovski razvod je podeljen prema konstrukciji i delovima mosta na sledeće delove:

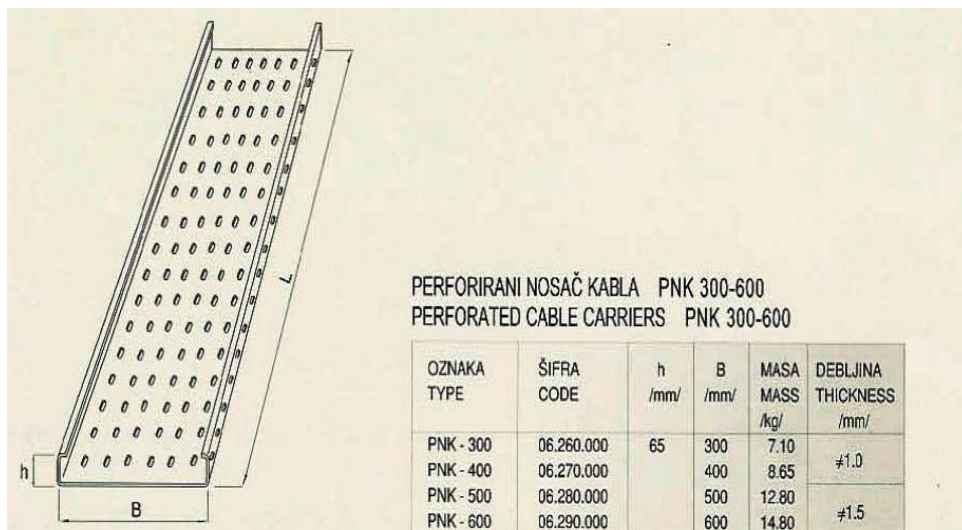
- a. kablovski razvod u obalnim stubovima mosta
- b. kablovski razvod u prilazim konstrukcijama mosta (Novosadska i Beogradska strana mosta)
- c. kablovski razvod u glavnom mostu, odnosno konstrukciji mosta iznad reke Dunav

Izgradnja kablovskog razvoda na Novom mostu Beška je pratila izgradnju konstrukcije mosta, odnosno dela izgradnje unutrašnjosti (sanduka) mosta.

a. kablovski razvod u obalnim stubovima mosta

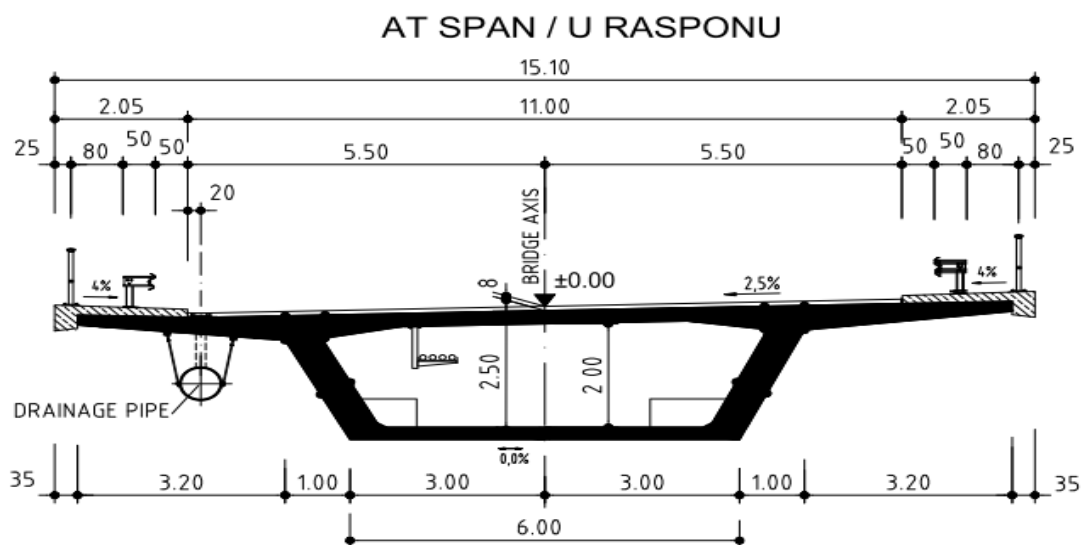
Novi most Beška ima dva obalna stuba, na obalama reke Dunav. Svaki obalni stub ima mašinske prostorije u kojima se nalaze električne instalacije (razvodni ormani, osvetljenje, prekidači, priključnice) i instalacija uzemljenja.

U obalne stubove su uvedeni kablovi 20kV i 1kV. Njihove kablovske trase su smeštene u kablovski razvod koji se sastoji od perforiranog kablovskog nosača PNK 400 sa svim dodatnim elementima.

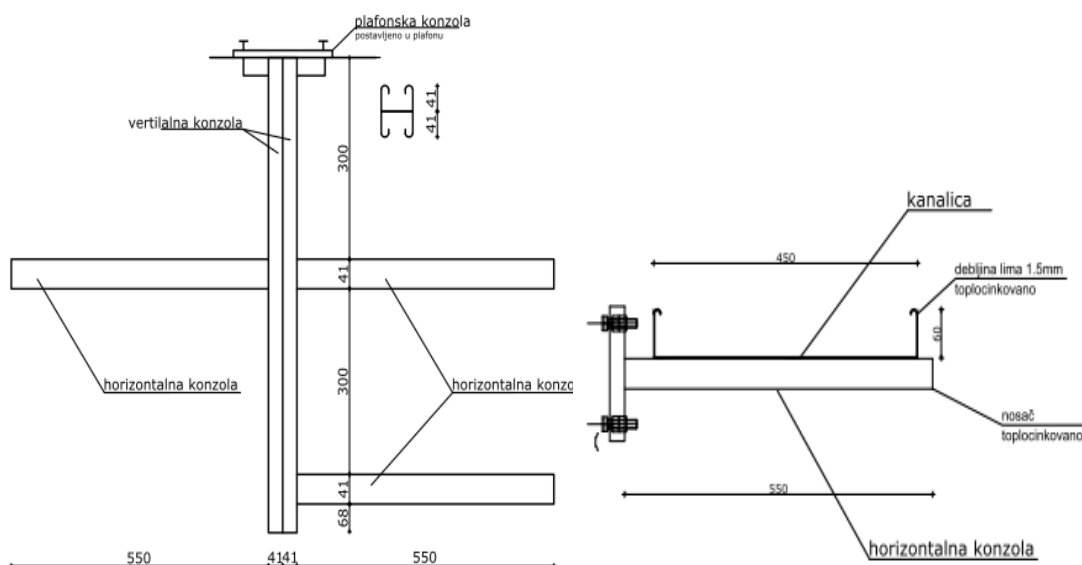

b. kablovski razvod u prilazim konstrukcijama mosta (Novosadska i Beogradska strana mosta)

Ovaj deo instalacija se nalazi na delu konstrukcije mosta gde je visina sanduka duž mosta 2.0m. Na sledećoj slici je prikazan karakteristični presek ovog dela konstrukcije:

U ovom delu unutrašnjosti (sanduka) mosta kablovski regal postavlja se na plafon konstrukcije. Kablovski razvod se sastoji od sledećih elemenata prikazanih na slici:

Od svih elemenata ovog kablovskog razvoda, plafonsku konzolu je potrebno ugraditi prilikom građevinskih radova, odnosno pri izgradnji betonske konstrukcije mosta na sledeći način:

Nakon postavljanja i betoniranja izgled konzole u betonu je:

Konzole imaju svoj raspored prema unapred utvrđenom delu sanduka mosta i postavljene su na međusobnom razmaku od 2.0m.

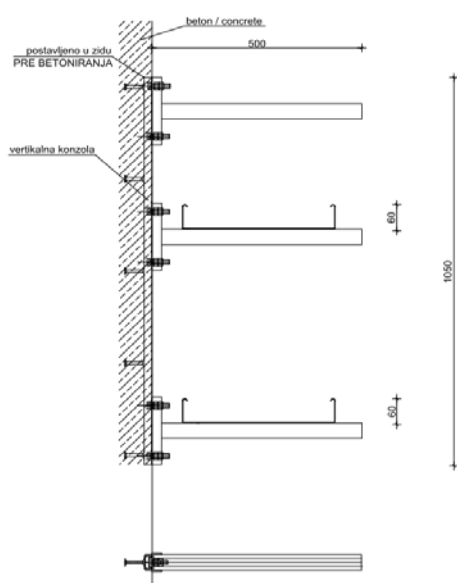
Na sledećoj slici je prikazan izgled postavljenog kablovskog razvoda na ovom delu mosta:

c. kablovski razvod u glavnom mostu, odnosno konstrukciji mosta iznad reke Dunav

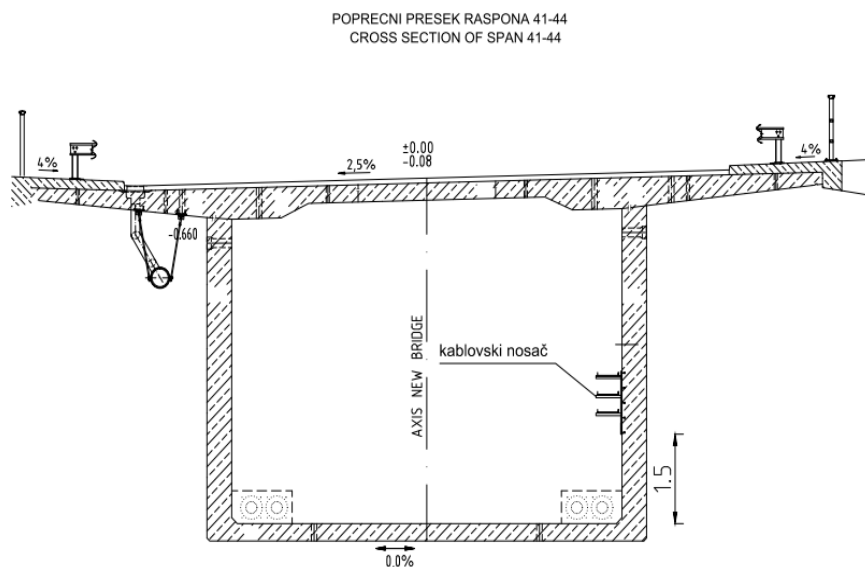
Ovaj deo konstrukcije je deo iznad reke Dunav. Konstrukcija mosta, odnosno visina kanala je znatno veća od 2.0m. U ovom delu je raspored postavljanja kablovskog razvoda promenjen u odnosu na način predložen u građevinskom projektu. Sa plafonskog postavljanja, prešlo se na postavljanje kablovskog razvoda na zid sanduka mosta. Ovim načinom izbegnuta je visina samog sanduka mosta koja dostiže i preko 10.0m i pristup kablovskom razvodu je olakšan. Na ovaj način je olakšan pristup kablovskom razvodu jer plafon sanduka mosta dostiže visinu i preko 10.0m.

Kablovski razvod u glavnom rasponu je sastavljen od sledećih elemenata prikazanih na slici:

Vertikalne konzole su postavljene na isti način kao i plafonska konzola pre betoniranja sanduka mosta i na međusobnom rastojanju od 2.0m.

Na sledećoj slici dat je izgled u poprečnom profilu glavnog mosta sa kablovskim razvodom.

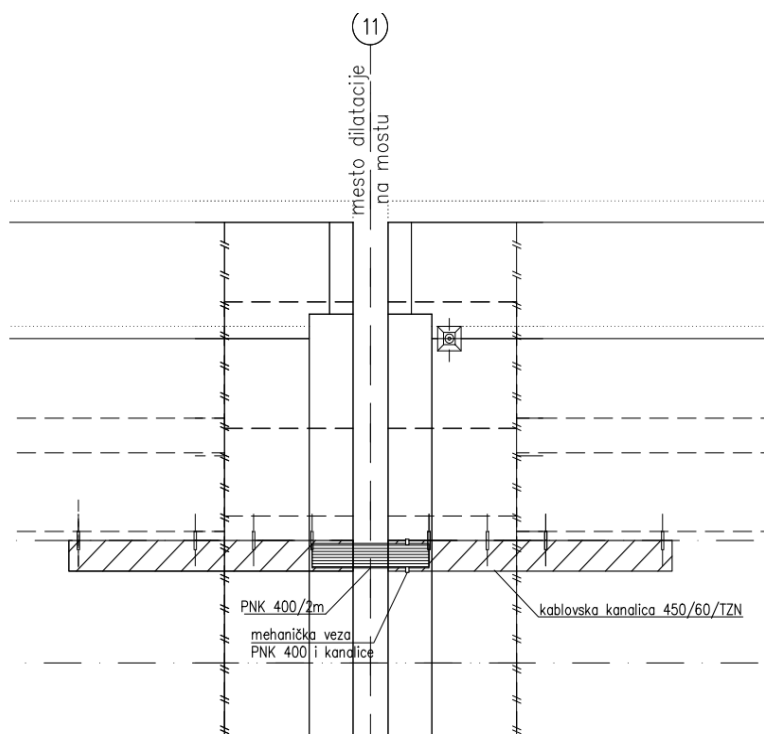

Konačan izgled kablovskog razvoda je prikazan na sledećoj slici:

Specifičnosti kablovskog razvoda:

- omogućena je trasa za tri vrste instalacija sa međusobnim rastojanjima u skladu sa propisima
- svi elementi (konzole) su toplocinkovani u skladu sa standardom EN ISO 1461
- na kanalice kablovskog razvoda su postavljene priključnice električnih instalacija mosta
- na kanalice kablovskog razvoda preko nosača je postavljen sabirni zemljovod mosta
- konstrukcija kablovskog razvoda je na svakih 45m povezana na sistem instalacije uzemljenja
- kablovski razvod, odnosno kanalice, nema kontinuitet na mestima dilatacionih spojnica, već postoji prekid zbog samog kretanja konstrukcije mosta; rešenje tog problema prikazano je na sledećoj slici:

Mehaničkom vezom koja je prikazana na slici postignut je kontinuitet kablovske trase i omogućeno je pomeranje kablovskog razvoda usled pomeranja konstrukcije mosta na mestu dilatacionih spojnica.

ZAKLJUČAK

Prikazani kablovski razvod sa svim svojim elementima omogućuje visoku fleksibilnost i primenu u različitim oblicima građevinske konstrukcije, kao i prilagodljivost vrsti instalacije koju konstrukcija treba da nosi jer su pojedini elementi prikazanog kablovskog razvoda elementi i drugih vrsta instalacija (hidro instalacije).

LITERATURA

1. Glavni projekat konstrukcije Novog mosta Beška
2. Glavni projekat projekat instalacije javnog osvetljenja Novog mosta Beška
3. Katalozi proizvođača opreme